

Nader onderzoek Roofvogels de Munte Oostburg

OPDRACHTGEVER:

Provincie Zeeland

RAPPORTAGE DOOR:

SNKecoadvies

Rapportnummer: 2025-00086

Opdrachtgever:

Provincie Zeeland

Opdrachtnemer:

SNKecoadvies B.V.

Rapportnummer: 2025-00086

Versienummer: 1

Status: Definitief

Datum: 02 oktober 2025

Contactpersoon Opdrachtgever:

[Redacted]

Opsteller:

[Redacted]

Paraaf:

[Redacted]

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport inclusief de foto's is alleen toegestaan met toestemming van de eigenaar (opdrachtgever) en onder vermelding van de bron.

Dit rapport is met grote zorg opgesteld. Desondanks aanvaardt SNKecoadvies B.V. geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of door toepassing van adviezen. Onze algemene voorwaarden en privacyverklaring zijn te vinden op www.snkecoadvies.nl

Moerdamme 24, 4415 AP Oostdijk

KVK: 97228273 BTW-nummer: NL867960036B01

Moerdamme 24
4415 AP Oostdijk

www.snkecoadvies.nl

info@snkecoadvies.nl

+31 6 81914386

INHOUD

1. Aanleiding en doelstelling	4
2. Wettelijk kader	5
2.1 Flora- en fauna activiteit Omgevingswet	5
2.2 Vogelrichtlijn	5
2.3 Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn	5
2.4 Andere soorten	6
2.5 Zorgplicht	6
3. Plangebied en voorgenomen werkzaamheden	8
3.1 Huidige situatie	8
3.2 Toekomstige situatie	10
3.3 Voorgenomen werkzaamheden en planning	10
3.3.1 Het deels kappen van populieren met behoudt van de ondergroei van struweel	11
3.3.2 Het realiseren van natuurbos	11
3.3.3 Het realiseren van beheertype vochtige duinvallei	11
3.3.4 Het realiseren van beheertype kruiden- en faunarijk grasland	11
3.3.5. Beheer van vochtige ruigte	11
3.3.6. Het realiseren van een natuurvriendelijke oever met schouwpad	11
4. Onderzoeksopzet	11
4.1 Jaarrond beschermde nesten	11
5. Onderzoeksresultaten veldonderzoek	13
5.1 Jaarrond beschermde nesten	13
5.1.1 Resultaten	13
5.1.2 Nesten Buizerd	14
5.1.3 Nesten Havik	15
5.1.4 Functioneel leefgebied Buizerd en Havik	18
5.1.5 Nesten en functioneel leefgebied Sperwer	18
5.1.6 Nesten en functioneel leefgebied Torenvalk	18
5.1.7 Overige waarnemingen.	19
5.1.8 Effectbeoordeling Roofvogels	20
6. Conclusies, aanbevelingen en vervolgstappen	20
6.1 Jaarrond beschermde nesten en functioneel leefgebied	20
Bronnen	21

1. AANLEIDING EN DOELSTELLING

In West Zeeuws-Vlaanderen is een groot deel van het voormalige getijden geulensysteem Zwin, Passageule, Braakman opgenomen als natuur- en natuurontwikkelingsgebied in het Natuurnetwerk Zeeland. Natuurgebied De Munte (groot 17,89 hectare) is onderdeel van dit netwerk Zeeland.

De huidige populierenopstand en het grasland in dit gebied sluit niet aan bij de ambitietypen zoals die zijn geformuleerd in het Natuurbeheerplan Zeeland. Het is de bedoeling om in het betreffende gebied een kwaliteitsimpuls uit te voeren om de natuur verder te optimaliseren.

In 2024 heeft SNKecoadvies B.V. een quickscan flora en fauna uitgevoerd, bekend onder quickscan flora & fauna de Munte Oostburg Rapportnummer: 2024-00045. In 2025 is een actualisatie gedaan van deze quickscan doordat aan het project enkele percelen zijn toegevoegd en inrichtingswensen zijn gewijzigd. Deze rapportage is bekend onder quickscan flora & fauna de Munte Oostburg Rapportnummer: 2025-00081 d.d. 20 augustus 2025 SNKecoadvies B.V.

Deze quickscan heeft als doel in te schatten of er op de onderzoek locatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen werkzaamheden. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Uit deze ecologische quickscan blijkt dat nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten van de Buizerd, Havik, Sperwer en Torenvalk benodigd is.

Naar aanleiding van de uitkomsten van de uitgevoerde ecologische quickscan heeft de initiatiefnemer SNKecoadvies B.V. gevraagd nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten van de Buizerd, Havik, Sperwer en Torenvalk uit te voeren teneinde de kwaliteitsimpuls uit te voeren en de natuur verder te optimaliseren.

Het doel van het nader onderzoek is drieledig:

1. Er wordt vastgesteld of en zo ja op welke manier, het projectgebied deel uitmaakt van het functioneel leefgebied en jaarrond beschermde nesten voorkomen van:

- Buizerd
- Havik
- Sperwer
- Torenvalk

2. Er wordt bepaald of de voorgenomen werkzaamheden een overtreding van de Omgevingswet tot gevolg hebben.

3. Afhankelijk van de resultaten wordt bepaald of, en zo ja welke vervolgstappen nodig zijn.

Op basis van de meest recente planning zullen de werkzaamheden begin 2026 aanvangen door een gedeelte van het bos te kappen en in het derde en vierde kwartaal de verdere inrichtingsmaatregelen. De afronding van de werkzaamheden worden verwacht omstreeks 15 maart 2027.

In onderhavig onderzoek wordt vastgesteld of en zo ja op welke manier, het plangebied deel uitmaakt van het functioneel leefgebied en of er jaarrond beschermde nesten binnen het projectgebied voorkomen van de Buizerd, Havik, Sperwer en Torenvalk.

Daarnaast wordt bepaald of de voorgenomen werkzaamheden een overtreding van de Omgevingswet tot gevolg hebben.

Afhankelijk van de resultaten wordt bepaald of, en zo ja welke vervolgstappen nodig zijn.

2. WETTELIJK KADER

2.1 FLORA- EN FAUNA ACTIVITEIT OMGEVINGSWET

De bescherming van soorten in het wild wordt in de Omgevingswet geregeld in afdeling 11.2 van het Bal. Activiteiten met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten worden een flora- en fauna-activiteit genoemd. Voor alle in Nederland voorkomende soorten geldt de zorgplicht (artikel 1.6 Ow) en de specifieke zorgplicht artikel 11.27 Bal.

Soorten die meer bescherming nodig hebben zijn in hoofdstuk 11.2 van de Ow onderverdeeld in drie beschermingsregimes:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (Europees);
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Europees);
- Beschermingsregime andere soorten (Nationaal).

Soorten die conform Europese regelgeving (Vogel- en Habitatrichtlijn) worden beschermd, zijn zwaarder beschermd. Daarnaast worden soorten op nationaal niveau beschermd, de zogenaamde ‘andere soorten’.

Voor deze drie beschermingsregimes gelden verschillende verboden welke in de volgende paragraaf per beschermingsregime worden besproken.

2.2 VOGELRICHTLIJN

Alle van nature in het wild voorkomende vogels zijn in Nederland beschermd conform de Europese regelgeving van de Vogelrichtlijn. Voor het beschermingsregime van vogels gelden de volgende verboden conform artikel 11.37 van het Bal:

- a. Het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- b. Het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- c. Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
- d. Het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.

Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. Deze toevoeging betekent in de praktijk dat per geval beoordeeld dient te worden of de verstoring een negatief effect veroorzaakt, afhankelijk van de zeldzaamheid van de vogelsoort, de uitwijkmogelijkheden en de aard van de verstoring. Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 11.37 sub b van het Bal is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. In de context van de Omgevingswet valt onder nest zowel de inhoud als de functionele leefomgeving onder het begrip nest. De omvang van de functionele leefomgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of tenietdoen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de functionele leefomgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat. Daarnaast zijn nesten van enkele soorten vogels jaarrond beschermd.

Artikel 11.37 sub b van het Bal is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Een aantal vogelsoorten maakt het gehele jaar gebruik van hun nest of zijn niet in staat zelf een nieuw nest te maken. Nesten van deze soorten, waaronder huismus en gierzwaluw, zijn jaarrond beschermd. Deze vogels zijn opgenomen in de lijst met jaarrond beschermde nesten welke in 2009 is opgesteld door RVO. Provincies hebben de mogelijkheid deze lijst naar eigen inzicht aan te passen middels een omgevingsverordening. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

2.3 HABITATRICHTLIJN, BIJLAGE II VAN VERDRAG VAN BERN EN BIJLAGE I VAN VERDRAG VAN BONN

Soorten die conform de Habitatrichtlijn zijn beschermd worden ook wel ‘habitatsoorten’ genoemd. Voor het beschermingsregime van habitatsoorten gelden de volgende verboden conform artikel 11.46 van het Bal:

- a. Het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. Het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. Het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a en;

- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 11.46 sub d. van het Bal vallen onder andere kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 11.46 sub d. van het Bal.

2.4 ANDERE SOORTEN

Daarnaast zijn in Nederland enkele soorten op nationaal niveau beschermd, de zogenaamde 'andere soorten'. Voor het beschermingsregime van andere soorten gelden de volgende verboden conform artikel 11.54 van het Bal:

- a. Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- c. Het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

In tegenstelling tot de eerste twee beschermingsregimes geldt voor de 'andere soorten' geen verbod op het opzettelijk verstoren en het rapen of beschadigen van eieren. Ook geldt het verbod niet voor het doden of vangen van de bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis of het beschadigen of vernielen van hun rustplaatsen wanneer ze in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Of wanneer de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen in art. 8.74 I van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl). Ook is het verbod niet geldig wanneer de activiteit deel uitmaakt van een instandhoudingsmaatregel van de vogel- of habitatrichtlijn.

2.5 ZORGPLICHT

In de omgevingswet is net als in de Wet natuurbescherming een zorgplicht opgenomen (artikel 1.6 t/m 1.8 Ow).

Deze plicht houdt in dat eenieder die een activiteit verricht die nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving kan hebben:

1. Alle maatregelen neemt die redelijkerwijs verwacht kunnen worden om die gevolgen te voorkomen;
2. Wanneer die gevolgen niet voorkomen kunnen worden, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
3. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, de activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem gevraagd kan worden.

In de Ow wordt de zorgplicht verder uitgewerkt per activiteit, een zogenaamde specifieke zorgplicht activiteiten. In het Bal zijn meerdere specifieke zorgplichten opgenomen, waaronder in artikel 11.27 dat toeziet op de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten (daarnaast ook voor andere activiteiten, genoemd in artikel 11.22, lid 1, onder b t/m g, zoals het handelen conform een faunabeheerplan, uitoefening jacht, etc.). In het eerste lid is een vergelijkbare zorgplicht opgenomen als onder de algemene zorgplicht, namelijk dat degene die een flora- en fauna-activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben:

1. Alle maatregelen neemt die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
2. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
3. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

In het tweede lid van artikel 11.27 Bal wordt de invulling van de specifieke zorgplicht voor Flora- en fauna activiteiten nader uitgewerkt. Hierin staat dat de plicht 'in ieder geval' inhoudt dat wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van bepaalde soorten en voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats.

Verwezen wordt naar de volgende soorten:

- Van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
- Van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
- Dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX (de nationaal beschermde soorten) of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3° Ow.

Als deze aanwijzingen er zijn, moet worden vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten.

Zijn nadelige gevolgen niet uit te sluiten, dan wordt gevraagd om na te gaan welke nadelige gevolgen kunnen optreden en passende preventieve maatregelen te nemen, de activiteit te staken, of, als dat niet kan, passende herstelmaatregelen te nemen. Verder wordt er ook gevraagd om tijdens en na het verrichten van de activiteit na te gaan of de getroffen passende preventieve maatregelen de beoogde effecten hebben. De zorgplicht geldt altijd voor alle in het wild levende soorten, ongeacht een eventueel van toepassing zijnde vrijstelling, gedragscode of vergunning. De zorgplicht voor soorten is bovendien niet beperkt tot de dieren en planten zelf, maar ook tot de directe leefomgeving van de soorten. Dat betreft voor dieren de foerageergebieden, rust en vaste verblijfplaatsen en plaatsen voor het grootbrengen van de jongen.

Daarnaast kunnen decentrale bestuursorganen de regels van hogere bestuursorganen toespitsten op de lokale situatie middels maatwerkregels (artikel. 4.5 Ow). Het Rijk kan deze bevoegdheid geven aan de provincie, gemeente of waterschap. De provincie kan deze bevoegdheid ook aan gemeente of het waterschap geven. De provincie doet dit via regels in de omgevingsverordening. Een maatwerkregel kan worden gesteld met het oog op natuurbescherming. Geplande werkzaamheden kunnen hierdoor in de ene gemeente of provincie andere eisen hebben dan in een andere gemeente of provincie.

3. PLANGEBIED EN VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN

In dit hoofdstuk zijn het projectgebied en de voorgenomen werkzaamheden binnen het projectgebied beschreven.

3.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied is in totaal circa 18,4 hectare groot en bestaat momenteel uit bospercelen met populieren met een struiklaag op een gedeelte van het perceel met soorten als Zomereik, Amerikaanse eik, Zwarte els, Meidoorn, Es, Hazelaar, Okkernoot, Vlier. De kruidlaag bestaat hoofdzakelijk uit Grote brandnetel en Braam en Riet met op de lage delen Watermunt en Koninginnekruid. Aan de randen langs de kreek bestaat de vegetatie uit Riet, Grote brandnetel en Wilgenroosje. Op de wat hogere delen veelal Braam, Smeerwortel, Grote brandnetel en her en der Fluitenkruid. De huidige beheertypen zijn Dynamisch moeras van 0,8 hectare (N05.04) en Haagbeuken- Essenbos van 13,5 hectare (N14.03). Aan de zuidzijde van het bos ligt een strook ingezaaid grasland van 2,78 hectare. Ten oosten van het bos ligt een perceel ruigte van 1,36 hectare met opschot van Boswilg en soorten als Koninginnekruid, Riet, Rietorchis, Smeerwortel, Valse voszegge en Lisdodde. Aan de randen van de kreek staan een rij wilgen en daarnaast is er nog een poel aanwezig.

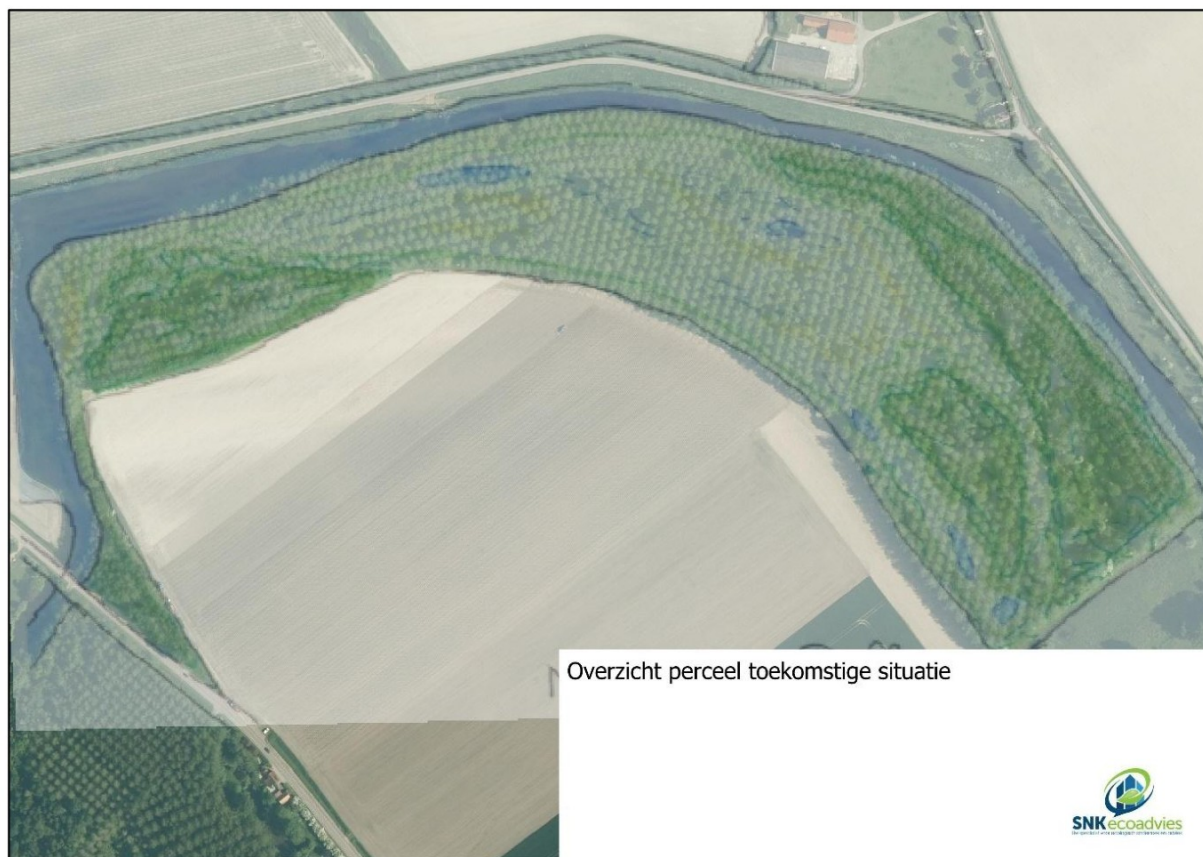
Het projectgebied omvat de volgende percelen kadastraal bekend onder gemeente Aardenburg sectie P, nummers: 198, 211, 645, 212, 644, 642, 641 en 646. In onderstaande kaarten is een overzicht van het projectgebied toegevoegd en een kaart met kadastrale vlakken en nummers.

Kaart 1: Projectgebied quickscan de Munte Oostburg.

3.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

De voedselarme, kalkrijke zandbodem in het gebied biedt kansen voor de ontwikkeling van natuurtypen die onder invloed staan van het grondwater. Op de hogere delen kan dit worden afgewisseld met de ontwikkeling van opgaand bos met een gevarieerde struweel en zoombegroeiing. Een dergelijke ontwikkeling resulteert ook in een landschappelijk herkenbare verdeling van open, vochtig terrein ter plaatse van de oude geul en beplanting langs de hoger gelegen randen. Deze natuurdoelen zijn als ambitietype opgenomen in het Natuurbeheerplan. De ambitie is om 11,6 hectare Vochtige duinvallei (N08.03) te realiseren en 5,4 hectare Kruiden- en faunarijck grasland (N12.02). Het perceel ruigte van 1,4 hectare ten oosten van het bosgebied wordt wel toegevoegd aan het natuurgebied, maar hier vinden geen ingrepen plaats, anders dan maaibeheer van de vochtige Ruigte. Definitieve inrichting is nog niet bekend. Uitsluitend onderstaande schets is momenteel beschikbaar. Hierbij blijft een deel van de houtopstand behouden. Alle populieren zullen wel worden verwijderd. Aanvullend wordt langs de randen van het perceel, langs de watergang een natuurvriendelijke over aangelegd met beschoeiing tegen afkalven van de randen van het gebied en zal er een schouwpad worden gerealiseerd voor het onderhoud.

Kaart 3: schetstekening met overzicht toekomstige situatie.

3.3 VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN EN PLANNING

Op basis van de meest recente planning zullen de werkzaamheden eind 2025 aanvangen met het kappen van de Populieren en in het derde en vierde kwartaal van 2026 de verdere inrichting plaatsvinden. Een en ander is afhankelijk van de nog te doorlopen procedures en mogelijk aan te vragen vergunningen. In het projectgebied is de initiatiefnemer voornemens de volgende activiteiten uit te voeren:

1. Het deels kappen van populieren met behoudt van de ondergroei van het struweel
2. Het realiseren van natuurbos
3. Het realiseren van beheertype vochtig duinvallei
4. Het realiseren van beheertype kruiden- en faunarijck grasland
5. Het beheren van vochtige ruigte
6. Het realiseren van een schouwpad

3.3.1 HET DEELS KAPPEN VAN POPULIEREN MET BEHOUDT VAN DE ONDERGROEI VAN STRUWEL

Om de ambitietypen uit het groenbeheerplan te realiseren is initiatiefnemer voornemens 9.7 ha. populierenbos te kappen. Het kappen van het bos zal plaatsvinden op de lagere delen van het terrein. Op de hoger gelegen delen zal opgaand bos met een gevarieerde struweel en zoombegroeiing worden ontwikkeld. Het uitgangspunt is de onder begroeiing van struweel te behouden. De definitieve inrichting van het projectgebied is nog niet bekend.

3.3.2 HET REALISEREN VAN NATUURBOS

Op de locaties waar een houtopstand zal worden behouden zal een natuurbos worden gerealiseerd middels aanplant van diverse bos- en struiksoorten van het type haagbeuken-essenbos. De inrichting en specifieke maatregelen die hiervoor nodig zijn en de daarvoor benodigde werkzaamheden zijn nog niet bekend.

3.3.3 HET REALISEREN VAN BEHEERTYPE VOCHTIGE DUINVALLEI

Een oppervlakte van circa 11,6 ha. van het projectgebied zal worden ingericht als vochtig duinvallei. Dit zal plaatsvinden door het perceel te ontgraven tot het zand (tot een diepte van circa 30 – 50 centimeter), lokaal kan dieper worden gegraven voor het creëren van zoetwater (circa 100 centimeter). De definitieve inrichting van het projectgebied is nog niet bekend.

3.3.4 HET REALISEREN VAN BEHEERTYPE KRUIDEN- EN FAUNARIJK GRASLAND

Op een oppervlakte van circa 5,44 ha. zal kruiden- en faunarijk grasland worden gerealiseerd. Dit zal plaatsvinden door op een gedeelte uitsluitend de bomen te kappen en de grond te egaliseren waarbij de rijke bodem wordt behouden en wordt ingericht als grasland. De definitieve inrichting van het projectgebied is nog niet bekend.

3.3.5. BEHEER VAN VOCHTIGE RUIGTE

Het perceel vochtige ruigte ten oosten van het bosperceel zal over een oppervlakte van 1,4 hectare middels aanvullend maaibeheer worden ontwikkeld naar een soortenrijk perceel vochtige ruigte. Er vinden geen aanvullende inrichtingsmaatregelen plaats op deze locatie anders dan een aanvullend maaibeheer om de natuurkwaliteit op dit perceel te optimaliseren.

3.3.6. HET REALISEREN VAN EEN NATUURVRIENDELIJKE OEVER MET SCHOUWPAD

Langs de randen van de watergang wordt een natuurvriendelijke oever aangelegd met beschoeiing om het afkalven van de randen van het perceel tegen te gaan. De natuurvriendelijke oever zal circa 5 meter breed zijn en aan de waterzijde voorzien zijn van natuurlijke beschoeiing. Langs de oever zal een schouwpad worden gerealiseerd om onderhoud uit te kunnen voeren aan de watergang.

4. ONDERZOEKSOPZET

Op basis van de door SNKecoadvies B.V. uitgevoerde quickscan flora & fauna de Munte Oostburg Rapportnummer: 2025-00081 d.d. 20 augustus 2025 dient nader onderzoek plaats te vinden naar jaarrond beschermde nesten van de Buizerd, Havik, Sperwer en Torenvalk.

In dit hoofdstuk is de methoden van het veldonderzoek beschreven.

4.1 JAARROND BESCHERMDE NESTEN

SNKecoadvies B.V. heeft opdracht gekregen aanvullend onderzoek uit te voeren omtrent de aan- of afwezigheid van jaarrond beschermde nesten van Buizerd, Havik, Sperwer en Torenvalk. Het onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van Sovon.

Om te bepalen of er nesten binnen het projectgebied aanwezig zijn en in gebruik door de Buizerd, Havik, Sperwer of Torenvalk zijn zeven veldbezoeken uitgevoerd. De volgende inspanning zijn nodig overeenkomstig de richtlijnen van Sovon om soorten uit te kunnen sluiten.

BUIZERD

Voor buizerd zijn overeenkomstig het kennisdocument Buizerd vier veldbezoeken overdag benodigd in de periode maart tot eind augustus, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen (BIJ12, versie juni 2017). De aanwezigheid van een nest of van een rustplaats van een buizerd kan worden aangetoond door het uitvoeren van twee tot vier gerichte veldbezoeken. Deze moeten overdag na zonsopkomst plaatsvinden in de periode maart tot en met half mei, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

HAVIK

Voor havik zijn drie veldbezoeken benodigd gedurende de dag in de periode tussen 1 februari en 15 juli. Tussen de bezoeken moeten minimaal 10 dagen zitten en minimaal een maand tussen het eerste en laatste bezoek.

SPERWER

Voor sperwer zijn in de periode 1 maart tot 15 juli drie veldbezoeken overdag benodigd. Tussen de bezoeken moeten minimaal 10 dagen zitten en minimaal een maand tussen het eerste en laatste bezoek.

TORENVALK

Voor sperwer zijn in de periode 1 maart tot 15 juli drie veldbezoeken overdag benodigd. Tussen de bezoeken moeten minimaal 10 dagen zitten en minimaal een maand tussen het eerste en laatste bezoek.

De inventarisatiemethode is overeenkomstig de methode die opgesteld zijn door SOVON Vogelonderzoek Nederland.

Het onderzoek naar jaarrond beschermde nesten en functioneel leefgebied van de Buizerd, Havik, Sperwer en Torenvalk heeft plaatsgevonden door middels van zeven bezoeken. Gedurende de bezoeken is het plangebied onderzocht op nesten en functioneel leefgebied van de betreffende soorten.

De onderzoeken zijn uitgevoerd met behulp van een verrekijker, warmtebeeldcamera (Hikmicro FH35 en FH25).

Het onderzoek naar Buizerd, Havik, Torenvalk en Sperwer heeft op de volgende data en bij de onderstaande weersomstandigheden plaatsgevonden:

Onderzoeker	Soort	Functie	Datum	Zon op/onder	Begintijd	Eindtijd	Temperatuur	Bewolking	Windrichting	Windkracht	Neerslag
	Roofvogels	nestlocaties, rustlocaties en functioneel leefgebied	25/02/2025	07:34	07:30	10:00		3 bewolkt	ZO	6 knopen	geen
	Roofvogels	nestlocaties, rustlocaties en functioneel leefgebied	05/03/2025	07:17	06:45	09:00		min 2 onbewolkt	ZZW	2 knopen	geen
	Roofvogels	nestlocaties, rustlocaties en functioneel leefgebied	09/04/2025	06:56	05:45	09:00		5 licht bewolkt	NNO	8 knopen	geen
	Roofvogels	nestlocaties, rustlocaties en functioneel leefgebied	22/05/2025	21:39	20:30	23:45		22 bewolkt	NNW	6 knopen	geen
	Roofvogels	nestlocaties, rustlocaties en functioneel leefgebied	02/06/2025	05:25	08:00	12:30		20 licht bewolkt	ZW	10 knopen	geen
	Roofvogels	nestlocaties, rustlocaties en functioneel leefgebied	26/06/2025	22:04	18:00	21:00		23 onbewolkt	WZW	12 knopen	geen
	Roofvogels	nestlocaties, rustlocaties en functioneel leefgebied	05/07/2025	05:28	05:30	07:00		15 zwaar bewolkt	ZZW	4 knopen	geen

Tabel 1: Overzicht gegevens veldonderzoeken jaarrond beschermde nesten en functioneel leefgebied roofvogels.

5. ONDERZOEKSRÉSULTATEN VELDONDERZOEK

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

5.1 JAARROND BESCHERMDE NESTEN

In de periode 25 februari tot 15 juli 2025 is op negen momenten veldonderzoek uitgevoerd binnen en in de directe omgeving van het projectgebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van Sovon en kennisdocumenten BIJ12.

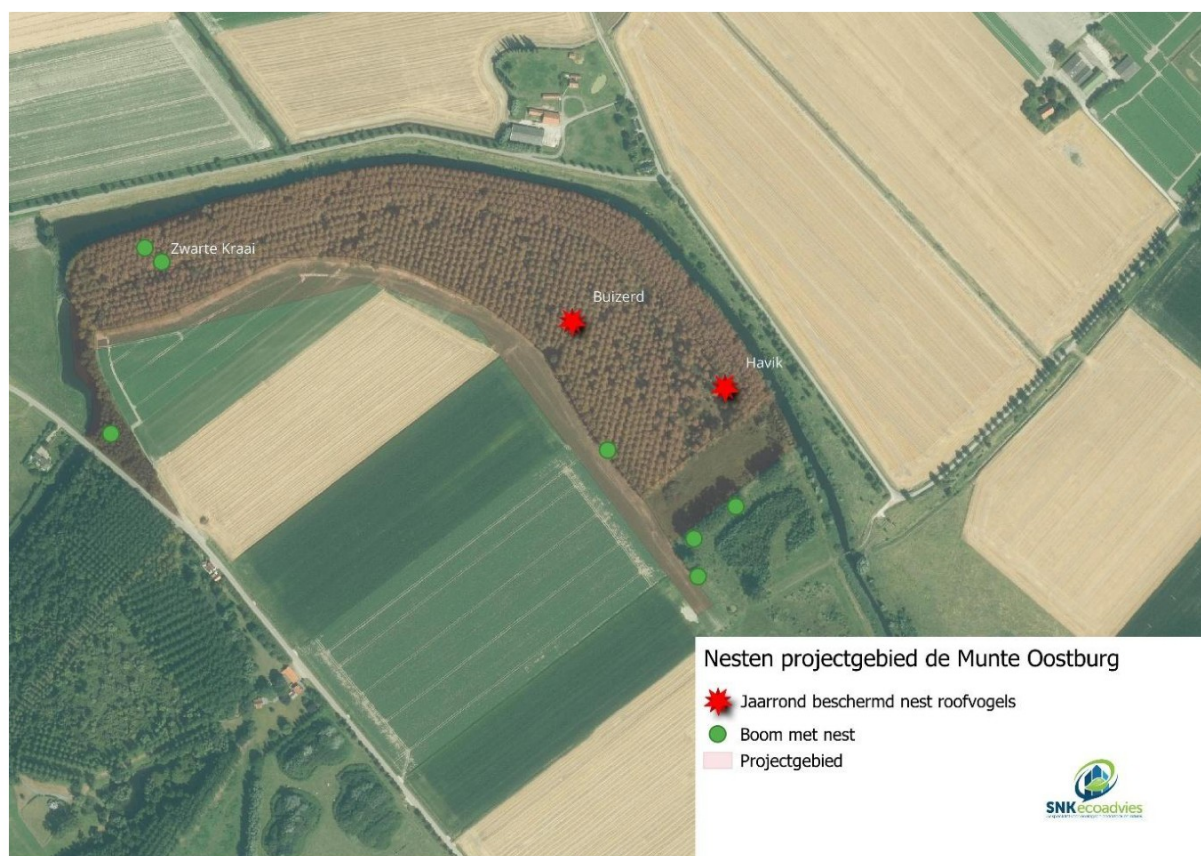
Tijdens het veldonderzoek is specifiek gekeken naar de functies die de Buizerd, Havik, Sperwer en Torenvalk.

Betreft onderzoek naar de volgende functies:

1. Nestlocaties;
2. Functioneel leefgebied;

5.1.1 RESULTATEN

Tijdens de veldonderzoeken zijn 9 nesten waargenomen binnen en in de directe omgeving van het projectgebied. Twee van deze nesten zijn in gebruik als jaarrond beschermd nest. Eén nest is in gebruik geweest door de Zwarte kraai. Andere nesten zijn in 2025 niet in gebruik geweest. Een overzicht van de waargenomen nesten is opgenomen in kaart 4. In de volgende hoofdstukken worden de resultaten per diersoort beschreven.

Kaart 4: Overzicht waargenomen nesten binnen het projectgebied.

5.1.2 NESTEN BUIZERD

Tijdens de veldonderzoeken is één jaarrond beschermd nest aangetroffen van de Buizerd. Paren hebben in veel gevallen meerdere nesten in een territorium en switchen van jaar op jaar, maar lapt ook oude nesten van andere roofvogels op. De Buizerd broedt het liefst in kruinen van hoge bomen, vaak tegen de rand van het bos. Het nest is waargenomen in het middengedeelte van het relatief open bos, in een vrij kleine Populier. De locatie van het Buizerdnest is weergegeven in kaart 4.

Tijdens het onderzoek is in februari baltsgedrag van twee Buizerds binnen en in de directe omgeving van het plangebied waargenomen. Tijdens alle veldonderzoeken zijn eveneens roepende buizerds waargenomen in de omgeving van de nestlocatie. Deze locatie is ook in gebruik als rustplaats. Gedurende de periode april tot juli zijn er nestactiviteiten waargenomen in en in de directe omgeving van het nest. In juli zijn er twee uitgevlogen jonge Buizerds waargenomen middels een struikrover voorzien van camera die in de omgeving van het nest is geplaatst.

In de directe omgeving zijn meerdere potentieel geschikte of eerder gebruikte nesten van de Buizerd aanwezig. In de hoge populieren aan de Oostzijde van het projectgebied zijn meerdere nesten aanwezig. De Buizerds zijn ook diverse malen rondom deze locatie waargenomen en gebruiken deze locatie eveneens als rustplaats.

Tijdens alle veldonderzoeken is waargenomen dat de Buizerds het aangrenzende akkerbouwgebied gebruiken als foerageergebied. In de akkerbouwpercelen zijn veel muizenholen waargenomen. Dit betekent dat er voedselaanbod in de directe omgeving aanwezig is en de aangrenzende akkerbouwpercelen een gunstig foerageergebied is.

Op basis van de uitgevoerde veldonderzoeken kan worden bevestigd dat het aangetroffen nest een functie heeft als nestlocatie van de Buizerd. In onderstaande foto's 2 t/m 4 zijn foto's van het nest, en waargenomen buizerds toegevoegd.

Foto 2: Twee Buizerds bij een Struikrover in de nabijheid van de nestlocatie.

Foto 3: Buizerd nest in Populier.

Foto 4: Buizerd nest van dichtbij.

5.1.3 NESTEN HAVIK

Tijdens de veldonderzoeken is één jaar rond beschermd nest aangetroffen van de Havik. De Havik zijn honkvaste vogels. Ze maken een groot nest van takken hoog in een boom. De 'home range', te omschrijven als het gebied waarin voedsel wordt gezocht, is honderden hectaren groot. Nesten worden vaak gevonden op rustige en relatief afgelegen plaatsen met weinig verstoring. Het nest is waargenomen in het achterste gedeelte van het bos in een Populier. De locatie van het Haviksnest is weergegeven in kaart 4. Het betreft de meest rustige en afgelegen locatie in het Populierenbos.

Tijdens vijf van de zeven veldonderzoeken is een roepende Havik gehoord en vliegend waargenomen. Het is een lange tijd onduidelijk geweest of het nest in gebruik was als nestlocatie. In het begin van juni is de Havik op het nest waargenomen. Half juni zijn poepsporen rond het nest waargenomen wat duidt op jongen op het nest. Begin juli is tijdens een vroeg ochtendronde een roepend Haviksjong onder de nestboom aangetroffen. Ook is diverse malen de vrouwtjes Havik in de directe omgeving van het nest waargenomen en gehoord.

Binnen het projectgebied zijn meerdere plukplaatsen waargenomen van de Havik. Dit duidt erop dat het bosgebied en de directe omgeving van het projectgebied in gebruik is als jachtgebied voor de Havik.

Tijdens het veldonderzoek is diverse malen de Havik rustend waargenomen in de hoge populieren aan de Oostzijde van het projectgebied. In tegenstelling tot de Buizerd, is de Havik diverse malen aangetroffen in de Noordelijke bomen van deze populierenrij. De Buizerd zat veelal aan de zuidzijde.

Op basis van de uitgevoerde veldonderzoeken kan worden bevestigd dat het aangetroffen nest een functie heeft als nestlocatie van de Havik. In onderstaande foto's 5 t/m 9 zijn foto's van het nest, en waargenomen Havik toegevoegd.

Foto 5: Poepsoren rond nestboom van de Havik.

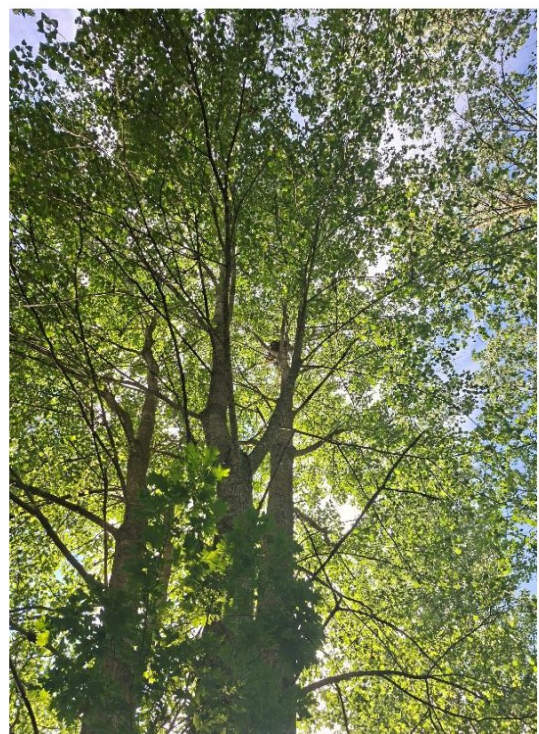

Foto 6: Nest van de Havik in een Populier.

Foto 7: Middels een wildcamera vastgelegde opname van de Havik op korte afstand van de nestboom.

Foto 8: Jonge Havik op een tak nabij de nestboom.

Foto 9: Vermoedelijke plukplaats van de Havik.

5.1.4 FUNCTIONEEL LEEFGEBIED BUIZERD EN HAVIK

In de context van de Omgevingswet valt onder nest zowel de inhoud als de functionele leefomgeving onder het begrip nest. De omvang van de functionele leefomgeving verschilt per vogelsoort.

De functionele leefomgeving van een nest en van een rustplaats is de omgeving van die plaatsen die nodig is om ze als zodanig te laten functioneren. Een nest kan alleen dan succesvol functioneren als zodanig, als er voldoende habitat van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen voortplanten. Het hele proces van paren, eieren leggen tot en met het opgroeien van de jongen moet er plaats kunnen vinden.

De functionele leefomgeving van een nest bestaat idealiter uit de volgende onderdelen:

- Afwisselende landschappen, met bomen, bosjes en open stukken. In dichte bossen zijn de dichtheden aan buizerds laag.
- Grote, dikke bomen die stevig genoeg zijn om het nest te kunnen dragen.
- Open gebieden waar gejaagd kan worden en genoeg voedsel te vinden is binnen een straal van enkele kilometers van het nest.
- Rustige, bomenrijke omgeving.

Dit alles moet dichtbij elkaar liggen, bij voorkeur binnen enkele kilometers rond de plek waar gebroed wordt. De percelen binnen dit territorium die niet of nauwelijks worden gebruikt, horen niet tot de functionele leefomgeving, onder andere omdat er geen of weinig voedsel is.

Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of tenietdoen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de functionele leefomgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

Tijdens alle veldonderzoeken is de Buizerd in of in de directe omgeving van het projectgebied waargenomen. De Havik is tijdens vijf van de zeven veldonderzoeken in of in de directe omgeving van het projectgebied waargenomen.

Binnen het projectgebied wordt het terrein door de Buizerd gebruikt als nest- en rustlocatie. De directe omgeving van het projectgebied is in gebruik als jachtgebied van de Buizerd. De Havik maakt van het projectgebied gebruik als nestlocatie, rustlocatie en jachtgebied. Ook de directe omgeving van het projectgebied is geschikt voor de Havik als jachtgebied. Ook zijn broedgevallen van zowel de Havik als de Buizerd binnen het projectgebied vastgesteld.

Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat het projectgebied onderdeel is van het functioneel leefgebied van de Buizerd en de Havik. De Sperwer en de Torenvalk komen binnen het projectgebied niet voor. Het projectgebied is geen onderdeel van het functioneel leefgebied van de Sperwer en Torenvalk.

5.1.5 NESTEN EN FUNCTIONEEL LEEFGEBIED SPERWER

Tijdens de veldonderzoeken is de Sperwer niet waargenomen. De Sperwer bouwt jaarlijks een nest, waardoor in lang bezette territoria veel oude nesten zijn. Nest is vaak dicht tegen de stam in dicht jong bos met naaldbomen. Het projectgebied is niet optimaal geschikt als nestlocatie voor de Sperwer omdat het populierenbos vrij open is. Echter kan dit niet op voorhand worden uitgesloten. Gedurende de veldonderzoeken is dan ook specifiek onderzocht of de aanwezige nesten in gebruik zijn door de Sperwer. Tijdens deze nestinspecties zijn geen nesten van de Sperwer aangetroffen. Bekend is dat de Havik de grootste concurrent is van de Sperwer en een mogelijk reden is voor de landelijke achteruitgang van deze soort. Op basis van de veldonderzoeken kan worden geconcludeerd dat het binnen het projectgebied geen nesten aanwezig zijn van de Sperwer. Gezien de Havik binnen het projectgebied aanwezig is, er geen Sperwers tijdens het veldonderzoek zijn waargenomen en geen bezette nesten zijn aangetroffen en de nesten die aanwezig zijn beperkt geschikt zijn voor de Sperwer, kan op basis van de veldonderzoeken geconcludeerd worden dat de Sperwer geen nestlocatie heeft binnen het projectgebied en het projectgebied geen onderdeel uitmaakt van het functioneel leefgebied van de Sperwer.

5.1.6 NESTEN EN FUNCTIONEEL LEEFGEBIED TORENVALK

Tijdens de veldonderzoeken is de Torenvalk diverse malen waargenomen in de directe omgeving van het projectgebied. De Torenvalk is uitsluitend foeragerend waargenomen op de aangrenzende akkers. De Torenvalk broedt in nestkasten, solitaire bomen en aan de rand van bos en bosjes. De Torenvalk bouwt zelf geen nest, maar broedt vaak in een oud kraaiennest. Binnen het projectgebied zijn divers oude kraaiennesten aanwezig. Gedurende de veldonderzoeken is specifiek onderzocht of de aanwezige nesten in gebruik zijn door de Torenvalk. Tijdens deze nestinspecties zijn geen nesten van de Torenvalk aangetroffen. Op basis van de veldonderzoeken kan worden geconcludeerd dat het binnen het projectgebied geen nesten aanwezig zijn van de Torenvalk. Ook is het projectgebied geen onderdeel van functioneel leefgebied van de Torenvalk, gezien geen geschikt foerageergebied binnen het projectgebied aanwezig is.

5.1.7 OVERIGE WAARNEMINGEN.

Tijdens de veldonderzoeken is één bezet nest waargenomen in het zuidwestelijke gedeelte van het bos. Het bezette nest was in gebruik door een koppel van de zwarte kraai met jongen. De zwarte kraai betreft een soort met een gunstige staat van instandhouding zonder zwaarwegende ecologische redenen voor bescherming. Zwarte kraaien zijn prima in staat om jaarlijks een nest te bouwen. Het vernielen van het nest buiten het broedseizoen leidt dan ook niet tot een overtreding van de Omgevingswet. Wel is het noodzakelijk om effecten op de Zwarte kraai te voorkomen. De werkzaamheden dienen dan ook uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen 15 maart – 1 augustus. Hierdoor wordt voorkomen dat de Zwarte kraai wordt gedood. Aanvullende maatregelen zijn niet noodzakelijk.

Foto 10: Nestlocatie van Zwarte kraai met jong op nest.

5.1.8 EFFECTBEOORDELING ROOFVOGELS

Van de broedvogels die tijdens het nader onderzoek zijn vastgesteld, genieten nesten van de Buizerd en de Havik een jaarronde bescherming. De verwachting is dat de vastgestelde nestlocaties elk jaar worden bezet. Daarnaast worden vaste rustplaatsen van de Buizerd en de Havik vernield.

Werkzaamheden en activiteiten die leiden tot het verlies van de nestplaatsfunctie en rustplaatsen, zijn vergunning plichtig. Dat betekent dat het verboden is om opzettelijk in gebruik zijnde nesten en rustplaatsen te vernielen, te beschadigen of weg te nemen, maar dat het (opzettelijk) storen van deze vogels mag, mits dat geen wezenlijke invloed heeft op de staat van instandhouding van de soort. De Staat van Instandhouding van de Havik en de Buizerd als broedvogel in Nederland is gunstig. Het opzettelijk storen van de Buizerd en de Havik zal naar geen effecten hebben op de gunstige staat van instandhouding.

De voorgenomen werkzaamheden zal wel leiden tot aantasting van het functioneel leefgebied van de Buizerd en de Havik. Broedlocaties worden namelijk vernield waardoor het projectgebied ongeschikt wordt voor deze soorten.

Door de voorgenomen werkzaamheden wordt één nest van de Buizerd en één nest van de Havik vernield en wordt de functionele leefomgeving waaronder het foerageergebied van de zowel de Buizerd als de Havik aangetast.

Dit een overtreding van artikel 11.37 lid b en d van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Een vergunning voor het opzettelijk beschadigen en vernielen van het nest van de Buizerd en de Havik en hun rustplaatsen is dan ook noodzakelijk.

Effecten op overige roofvogels waaronder de Sperwer en de Torenvalk worden niet verwacht gezien er geen jaarrond beschermde nesten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn en het projectgebied geen onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van de Sperwer en de Torenvalk. Aanvullende maatregelen voor deze soorten zijn niet noodzakelijk.

6. CONCLUSIES, AANBEVELINGEN EN VERVOLGSTAPPEN

In dit hoofdstuk zijn de conclusies en aanbevelingen en vervolgstappen opgenomen die uit de resultaten van de veldbezoeken voortvloeien.

6.1 JAARROND BESCHERMDE NESTEN EN FUNCTIONEEL LEEFGEBIED

Door de werkzaamheden is het mogelijk dat een jaarrond beschermde nest van de Buizerd de Havik wordt beschadigd en vernield en de functionele leefomgeving van de Buizerd en de Havik worden aangetast. Dit een overtreding van artikel 11.37 lid 1 onder b en d van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Een vergunning voor het opzettelijk verstoren en beschadigen van nesten van de Buizerd en de Havik en het aantasten van de functionele leefomgeving is dan noodzakelijk.

Het opzettelijk beschadigen of vernielen van jaarrond beschermde nesten van de Buizerd en de Havik is een overtreding van de Omgevingswet artikel 11.37 lid 1 onder b en d. Een vergunning voor een flora- en fauna activiteit is dan ook noodzakelijk om de werkzaamheden uit te voeren. Deze vergunning kan worden verkregen als onderbouwd kan worden dat:

- Er een wettelijk belang zoals genoemd bij Artikel 8.74J lid 1 onder b ; van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing is op het project;
- Er geen alternatieven voor het voornemen zijn;
- De staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is;
- Er voldoende nestlocaties gecompenseerd worden;
- Er buiten de kwetsbare periode van de soort(en) wordt gewerkt.

Effecten op overige roofvogels waaronder de Sperwer en de Torenvalk worden niet verwacht gezien er geen jaarrond beschermde nesten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. Aanvullende maatregelen zijn niet noodzakelijk.

BRONNEN

- Overheid.nl – Omgevingswet (regeling en besluit)
- Overheid.nl – Besluit activiteiten leefomgeving
- Overheid.nl – Besluit kwaliteit leefomgeving
- Overheid.nl – Omgevingsverordening zeeland
- Kennisdocument Buizerd Buteo buteo Versie 1.0, juli 2017
- SNKecoadvies 2025, Quicksan flora & fauna de Munte Oostburg Rapportnummer: 2025-00081
- NDFF-verspreidingsatlas
- Provincie Zeeland Geoviewer <https://www.zeeland.nl/loket/kaarten-en-cijfers/kaarten>
- Waarneming.nl
- Juridisch Kader behorende bij Kennisdocumenten Soortenbescherming Versie 1.0, juli 2017
- www.nederlandsesoorten.nl
- www.sovon.nl
- www.vogelbescherming.nl
- www.zeeland.nl

